

«No arriquem ni ens agrada especular»

Pertany a un nou estil d'empresari, l'«empresari-olímpic». És Leopold Rodés i ha parlat per a EL TEMPS des de la seva doble vessant d'home de pes en el COOB'92 i en el Banc de Progrés, una de les entitats capdavanteres del grup March.

Eduard Company

—**H**i ha el tema de l'anomenat «pastís olímpic», ¿pot garantir-se un cert equilibri en allò que fa referència a les inversions directament relacionades amb el COOB?

—Bé, el COOB té un pressupost en què figura tot el que li afecta directament, i només espero que les coses es facin seguint uns criteris objectius.

—La resta d'inversions relacionades amb els Jocs Olímpics que no passen pel COOB, sinó per altres canals, són, al contrari, una qüestió de lliure mercat...

—De lliure mercat, sí. Els Jocs Olímpics provoquen unes inversions directes, com podrien ser les adreçades a construir un estadi, un palau dels esports, la vila olímpica, etc. Però el que és evident és que al voltant dels Jocs hi ha un marge que s'aprofita perquè les ciutats o els països inverteixin d'una manera important: es millora l'aeroport, es fan cinturons, es construeixen hotels, s'adeqüen aparcaments... I això ja no depèn del COOB. El que és essencial en els Jocs Olímpics és que es delimiti perfectament què és el que depèn de l'organització i que és el que no en depèn; què seria el que pertocaria al municipi, al govern de Catalunya o a l'Estat espanyol.

—Quant a la representació empresarial dins del COOB, és un tema polèmic, els empresaris es queixen, ¿per què?

—Diguem que aquí hi ha dos temes que cal diferenciar. L'un, el fet que hi ha uns empresaris que van donar suport desinteressadament als Jocs, i, després, aquests empresaris s'han sentit marginats, ja que s'havia parlat d'una col·laboració mixta, i mixta vol dir privada-pública, que és precisament el que no està passant ara. I per això les queixes. Jo diria que només és una qüestió de justícia. L'altra, és que jo sóc partidari de la iniciativa privada i, sobretot, d'utilitzar criteris professionals i independents a l'hora de crear es-

«Al voltant dels Jocs Olímpics hi ha un marge que s'aprofita per a la inversió».

structures, com si es tractés d'una empresa privada.

—Sobre el tema dels bancs, vostè deu saber que el seu nom ha estat vinculat a la iniciativa de creació d'un banc a Catalunya, en concret a causa de la seva col·laboració amb el grup March, que ha tingut projectes de creació d'un «merchant-bank».

—A veure, el grup March té un merchant-bank. Té també el Banc d'Astúries, una participació del 50 per cent del Nat-West-March, la Banca March, i té el paquet de control del Signed Banc Corporation, que és un banc americà. O sigui, que el grup March no té en perspectiva cap altre projecte. El que sí que va haver-hi, en un moment donat, és una reunió d'empresaris catalans, el mes de setembre passat, en la qual es va plantejar la possibilitat de comprar una fitxa del Condal, crec que per raons de tipus sentimental, fonamentalment. Ha tingut, el Condal, un cert nom aquí, a Catalunya, una certa tradició... Però no hi havia un projecte concret de dir: bé, anem a fer aquest tipus de banc, i la prova és que va desestimar de seguida d'invertir en aques-

ta fitxa, i a partir d'aleshores no hi ha hagut res més.

—¿Vostè creu que el projecte de creació de nous bancs...?

—Home, de fet n'hi ha. A Madrid hi ha un grup, del senyor Argüelles... Evidentment penso que el país, Catalunya, està en un moment molt bo. Els indicadors són optimistes, i això provoca la inversió estrangera, noves indústries, serveis, ¿i per què no un banc? Catalunya, també, per moltes raons, és un país on els bancs no han tingut sort.

Hi ha sectors en què ens ha anat molt bé, però no en el dels bancs.

—El que no s'explica és que el grup March a Catalunya no tingui més voluntat de presència pública.

—Home, tingui en compte una cosa: per exemple, aquest banc, on vostè està en aquest moments, té la seva seu legal a Madrid, però el Consell es reuneix una volta a Madrid i un altra a Barcelona. Catalunya representa un cinquanta per cent del banc. Els senyors March són mallorquins, ¿eh?, i tampoc no tindria massa sentit fer un altre banc perquè sigui català; al Consell hi ha una presència catalana molt forta, quatre consellers són catalans, el president és mallorquí; els altres tres consellers, no; tot i això, la majoria és catalana. No és que vulgui dir gran cosa, però els catalans, aquí, tenim una majoria amplíssima.

—Les expectatives al voltant del grup March, ¿a què són atribuïbles?

—El grup March ha estat sempre un grup molt dinàmic: en el sentit de creixement, d'inversions i de canvis, és a dir, de compres i vendes. Això el grup

«Els Jocs Olímpics són l'excusa per fer coses».

March ho ha fet des de sempre, inclús quan l'economia espanyola estava més aturada. I com que això ara ho fa tot-hom, potser la gent es pensa que nosaltres ens hem de moure més. Però... Es van crear companyies de pintures,

es va invertir fortament en Pryca, ara hem agafat una participació molt important de Carrefour a França. Seguim doncs el mateix ritme de sempre, ni més ni menys. Diguem que el nostre ritme supera les situacions cícliques, so-ta un criteri conservador, és clar. No ens agrada arriscar, no especulem.

—*Dies enrere van firmar vostès el consorci del Museu d'Art Contemporani. ¿Es treballa també amb l'expectativa del '92 en aquest camp?*

—Bé, és que ara a Barcelona tot es fa de cara al '92, i sembla que l'any '92 sigui una data en què tot hagi d'estar acabat, ¿no? Però, bé, el Museu crec que és una necessitat del país, inclús d'abans de la guerra, som un país amb una voluntat artística molt important, històrica, que queda aturada a partir de l'any 30. Hi ha només la voluntat personal de Picasso, Dalí, Miró i, ara, Tàpies. Però la ciutat encara no ha creat el museu adequat. El que passa és que els Jocs Olímpics són l'excusa que s'ha aprofitat per a fer coses, i han contribuït segurament a fer que el senyor Pujol i el senyor Maragall s'asseguessin en aquesta taula... Sense els Jocs, segurament, potser hauríem d'haver esperat encara cinc anys més. □

LA FUNDACIÓ MARCH, PILAR BÀSIC DE LA CULTURA MALLORQUINA

Poder econòmic i mecenatge cultural

A la mort de Joan March, aquest deixà un patrimoni enorme. Els fills continuen ara gestionant-ne l'herència, amb una aportació fonamental a la cultura mallorquina: La Biblioteca-Fundació March.

Miquel Payeras

El 9 de març de 1962 moria en un hospital de Madrid el financer Joan March i Ordines, la figura del qual era —i és— de les més controvertides d'aquest segle. Una de les primeres fortunes del món (la tercera segons l'historiador Arthur Dixon), amb una trajectòria que l'ha convertit en un mite. La bèstia negra de molts i també el benefactor de molts d'altres deixava d'existir després de 81 anys de vida. La persona s'havia convertit en objecte d'interès popular, bé com a exponent del *self-made man* mallorquí que havia aconseguit fer una de les més grans fortunes partint de res, o bé com a exemple de com amassar grans bene-

ficis a través del contraban i d'altres activitat il·legals. Però, sigui com sigui, el cert és que encara avui, almenys a Mallorca, si es parla d'*En Verga*, que amb aquest mal nom se'l coneixia popularment («tens més doblers que En Verga») és una frase popular mallorquina prou explícita hi haurà opinions diverses però ningú desconeixerà qui va ser Don Joan March. A la seva mort deixà Don Joan un patrimoni enorme i dos fills: Joan i Bartomeu, que seguien gestionant l'herència.

Al llarg dels anys, Joan March —*En Verga*— anà adquirint gran quantitat de propietats arreu de Mallorca, la majoria a vora de la mar per així, segons alguns, facilitar-se les activitats de contraban. Avui la família ostenta la propietat de gran part de les finques que

no s'han parcel·lat. És difícil esbrinar quines són exactament, però com les més importants d'entre elles cal citar terrenys d'extensió variable als municipis de Manacor, Pollença, Escorca, etc.

A Palma les propietats de la família March més conegudes són l'edifici que alberga un casal de pensionistes, al centre de Ciutat, el palau residència de part de la família a vora de la Plaça de Santa Eulàlia i, finalment, les dues edificacions que podrien ser considerades com el símbol de la família March, l'immoble enorme, blanc, de construcció recent que és la seu de la Banca March i el Palau March, a la zona més noble de Palma, pràcticament paret a paret amb el Parlament Balear, l'antic palau dels reis de Mallorca —L'Almudaina— i també de la Catedral. Aquest és el palau que alberga la seu de la Fundació Bartomeu March Servera, un dels dos fills del mític Joan March Ordines.

La biblioteca i la fundació Bartomeu March

La creació de la Fundació March està íntimament relacionada amb la biblioteca creada per Bartomeu March l'any 1969. Efectivament, aquest any, Bartomeu encarrega a Llorenç Pérez la direcció —que encara ostenta actualment de forma àmpliament reconeguda pels investigadors que la freqüenten— d'una biblioteca que durà el seu nom i que tindrà com a objectiu fonamental «acollir a les nostres estanteries tots els llibres escrits per autors de Balears, totes les obres que tractin de Balears (siguin els seus autors naturals o no de les Balears) i, també, les obres impreses a Balears.

La biblioteca parteix inicialment d'una quantitat de volums pròxima als 30.000 exemplars, fruit de la donació per part de Bartomeu March de la biblioteca que havia comprat al bibliòfil mallorquí Pere Sampol i Ripoll i la del català Lluís Plandiura. Un any després d'ésser encarregat de la direcció i posada en marxa, el doctor Llorenç Pérez tingué la satisfacció, compartida, és clar, amb el propietari i amb tota la ciutat de Palma, d'obrir la biblioteca al públic. Quasi vint anys després, la biblioteca March és avui un centre d'investigació i consulta força important per a la cultura balear, comptant amb vora 100.000 volums.

Un fet que proporcionà una empena molt important per a la biblioteca fou la donació que se'n fa a la tot just creada Fundació Bartomeu March l'any 1977, ja que d'aquesta manera ha